

Eredienst met een kloppend hart (1 Petrus 2:5 – slotpreek jaarthema 'Eredienst')

*Liturgie zondagmorgen 19 juni 2011
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God (trinitarisch)
Psalm 84:1,6
Lezing van Gods wet
Gezang 165
Gebed
Lezen: 1 Petrus 2:1-10
Psalm 118:10
Tekst: 1 Petrus 2:5
Verkondiging
Liedboek 320
Bevestiging ambtsdragers
Gezang 131:3,4 ('wij'='zij'; 'ons'='he/un')
Dankgebed en voorbeden
Inzameling van de gaven
Psalm 150
Zegen van God

Vanmorgen sluiten we met elkaar weer een seizoen af.

Dat wordt gemarkeerd door de wisseling van de wacht, in de kerkenraad. Broeders die meer dan toe zijn aan een periode van rust worden opgevolgd door anderen die met frisse moed gaan beginnen, voor de zoveelste termijn, of ook voor het eerst in het ambt. Nu nog even zorgen voor een goede overdracht, en dan eerst vakantie. Het seizoen loopt immers op z'n eind.

Dat wordt ook zichtbaar in een laatste preek over het jaarthema. 12 september begonnen we ermee, door ons af te vragen: wat is de ware eredienst? (is dat wat we hier zondag doen in de kerk? Nee, zagen we, eredienst gaat juist over ons leven van alledag!) En in vier andere preken dachten we hier dieper over na. Terwijl enkele leerhuizen ruimte gaven voor verder gesprek hierover.

En zowel bij de wisseling van de wacht als bij het slot van het jaarthema ligt dan de vraag voor de hand: hoe kijken we hier nu op terug?

wat is de winst ervan geweest?

Van een aantal jaren ouderling zijn of diaken...

Van een heel aantal preken en gesprekken over het jaarthema...

Nou gaan onze gedachten en gevoelens dan zomaar alle kanten op.

Daarom is het goed om er even wat richting aan te geven.

En ons de visie weer voor de geest te halen die we hebben als gemeente.

Immers, een visie maakt duidelijk waar álles uiteindelijk om gaat.

Elk ding wat we doen in de kerk, elk onderwerp wat we bespreken...

Wat staat ons daarbij voor ogen? Wat is het doel van alles?

Nou, dat weten we allemaal: *ieder hart een woonplaats van Christus!*

Ja? Het is dus ons diepe verlangen dat ieder lid van de gemeente

op zo'n krachtige manier aangeraakt is / wordt door de liefde van Christus dat hij zich door die liefde wil laten leiden, in alles wat hij denkt/zegt/does.

Nou, kijk zó eens terug op dit jaarthema, op je afgelopen termijn.

Zijn we daar dan met elkaar verder in gekomen?

Is dat verlangen sterker geworden? Bleek dat ook in de praktijk?

Dan kijk je dus anders dan: heb ik al m'n bezoeken keurig gebracht?

Of: zijn we als gemeentelid blij met alles wat de kerkenraad deed?

Dat is namelijk niet het doel.

Maar wel: proefden we hoe hun hart / ons hart klopte voor de Heer?

Hetzelfde geldt voor het jaarthema wat we vanmorgen afsluiten.

Eredienst. Het roept van alles bij ons op, ook als we terugkijken.

We werden er niet altijd vrolijk van.

Maar de vraag is: bracht het ons dichterbij de Here Jezus?

En als dat niet het geval is: waar ligt dat dan aan?

Het doel ook van dit jaarthema was namelijk niet:
is iedereen er meteen blij mee, als er bijv dingen veranderen in de dienst?
Maar het doel was:
met elkaar ontdekken dat de echte eredienst je eigen leven is!
Neem mijn léven, laat het Heer, toegewijd zijn aan Uw eer!
Kijk, en als dát het doel is,
ja dan ga je ook anders kijken naar de kerkdienst, en de invulling ervan.
Dan is alles in die diensten bedoeld om ons op te bouwen in ons geloof.
En dan is dát ook het criterium voor wat kan of niet kan in de kerk.
Niet: wat zijn we gewend?
Maar: wat helpt ieder van ons het beste om je leven aan God te geven?

Vandaar dat ik als thema koos voor deze laatste preek erover:
'Eredienst met een kloppend hart'.

Nou, daar kun je in horen hoe het ons zomaar onrustig maakt.
En laat niemand daar lacherig over doen, dit gaat soms echt heel diep.
Broeders en zusters die met kloppend hart naar de kerk gaan,
uit angst voor wat er nú weer komt.
Als het goed is, gaat dat ons állemaal aan het hart.
Immers, als één lid lijdt, lijden alle leden mee.

Maar tegelijk is daar niet alles mee gezegd.
Beslissend is om samen dichter te komen bij hoe God het heeft bedoeld.
En dat is óók: eredienst met een kloppend hart.
Maar dan in de zin van: de dingen die we doen in de kerk, die doen we
omdat ons hart ernaar verlangt om God te loven.
Dat is immers onze visie, hetgeen wat ons beweegt:
ieder hart een woonplaats van Christus.
En daarom verlangen we óók naar een '*eredienst* met een kloppend hart'.

*

Zo zet Petrus dat ook neer in wat we lazen zopas.

Ja, de termen buitelen nogal over elkaar heen in onze tekst.

Levende stenen – geestelijke tempel – heilige priesterschap – geestelijke offers – God welgevallig...

Maar twee dingen zijn hier in ieder geval heel duidelijk.

Allereerst: het gaat hier echt over de eredienst.

De termen roepen de oude tempel van Israël in herinnering, en de priesters die daar dienst deden, en offers brachten, en de heiligheid die bij alles werd vereist.

Dus dat is het eerste wat duidelijk is: het gaat hier over de eredienst.

En vervolgens: het gaat om een eredienst die geestelijk is.

Er is duidelijk een verschil met het Oude Testament.

Petrus wil voorkomen dat we denken:

zoals het toen ging, zo moet het nu nog steeds.

Nee, wat nog steeds moet, dat is die eredienst.

Maar de manier waarop, is nu radicaal anders dan toen.

Het gaat nu om een *geestelijke* tempel, en om *geestelijke* offers.

Niet offers die je vast kunt pakken dus,

of een tempel waar je naartoe kunt gaan.

Want de tempel bestaat vandaag uit *levende* stenen.

Zoals Jezus een levende steen wordt genoemd.

Dus het gaat om *personen* die *zelf* een tempel zijn.

Mensen met een kloppend hart.

En dat hart klopt, dankzij Jezus Christus, voor God.

En dan nog blijven het voor ons misschien beelden.

Lastig om helemaal te kunnen plaatsen.

Maar Petrus behandelt hier geen stuk theorie.

Hij schrijft aan concrete mensen in een concrete werkelijkheid.

Mensen precies zoals u en ik.

Mensen die het helemaal niet zo makkelijk hebben, ook.

Kijk alleen maar even in hoofdstuk 1 vers 6.

Daar wordt gesproken over verdriet.

Verdriet omdat ze op allerlei manieren op de proef worden gesteld.

En verderop, in hoofdstuk 4 vers 12v, heet het zelfs 'de vuurproef'.

Deze mensen hebben volgens Petrus deel aan Christus' lijden.

Nou, denk je, maar dat is dan toch een andere situatie dan die van ons?

Dit gaat meer over christenen die vervolgd worden om hun geloof.

En die vaak wonder boven wonder dan toch blij zijn.

Veel dichterbij de Here leven vaak dan wij,

die het misschien wel te goed hebben...

Toch is dat niet het geval.

Deze mensen zijn niet blij, ze worden ópgeroepen om blij te zijn.

Ze worden ook niet vervolgd, zoals christenen vandaag bijv. in N-Korea...

Nee, ze leven net als wij middenin de wereld.

Maar ze ervaren wel dat het lastig is om daarin te handelen als christen.

Dat wordt je niet altijd in dank afgenomen.

Mensen lachen je erom uit, je valt buiten de groep,

je komt minder ver dan als je je principes even opzij zou zetten...

Lees alleen maar even het directe vervolg van 1 Petrus 2.

Kijk, en dat dóet natuurlijk iets met je.

Het doet ook iets met *je geloof*, als je niet oppast.

Niet dat je het overboord zet, geen denken aan.

Maar wel dat je het steeds meer voor jezelf houdt.

En bewaart voor speciale momenten, bijv. in de kerkdienst.

Dáár eer je God, dáár dien je Hem.

En je dankt Hem voor het feit dat Christus je heeft gered.

En dat je eens in de hemel mag komen.

Maar de groei is eruit, eerder raak je in de praktijk wat lossier van God.

En in je *omgang met elkaar* is dit ook goed te merken.

Als je op je werk meer dan eens voor rotte vis wordt uitgemaakt,

reageer je dat zomaar af in je eigen gezin, of je eigen gemeente.

Die zuster moest eens weten wat ik allemaal te verstouwen krijg.

En moet je eens zien: die broeder neemt 't veel minder nauw dan ik.

En vóór je het weet, stempelt dit de sfeer in de kerk.

Zoals Petrus het beschrijft in hoofdstuk 2 vers 1:

allerlei vormen van bedrog,

van huichelarij (je mooier voordoen dan je bent),

van afgunst (jaloers zijn op die ander die het niet zo zwaar heeft als jij)

en kwaadsprekerij (dat doen de mensen op je werk immers ook bij jou).

Dat is het leven zoals Petrus dat in allerlei gemeenten aantreft.

Een leven dat sterk beïnvloed wordt door het lijden.

Niet in de zin van vervolging om je geloof.

Maar wel dat men zoiets heeft van: dat doe je maar thuis.

Hier gelden andere wetten en regels.

Het kan trouwens ook komen door lijden wat je persóónlijk treft.

Dat is hier dan misschien wat minder aan de hand.

Maar bij ons vandaag des te meer.

En het werkt zomaar netzo.

Je broeder of zuster heeft makkelijk praten.

Jij hebt al zoveel meegemaakt.

En nu krijg je het zóveelste te verstouwen.

Met jaloerse blikken kijk je naar die ander wiens leven voor de wind gaat.

Of je neemt de woorden van troost van een ander wat minder serieus.

Ik moet nu alle zeilen bijzetten om er weer bovenop te komen.

En dan staat m'n hoofd even helemaal niet naar geestelijke zaken...

Ook dan wordt je leven beïnvloed door je lijden.

En natuurlijk ga je nog wel naar de kerk.

En weet je je ook echt wel afhankelijk van God.
Maar dat is dan ook even genoeg.
Het gaat er toch uiteindelijk om dat je Hem eert?
Nou, dat doe ik echt wel...
Maar in de praktijk van het leven valt 't gewoon niet altijd mee.

Kijk, precies dáárin spreekt Petrus zijn mensen hier aan.
Dit is geen abstract betoog over eredienst.
Dit is hoe hun leven is.
Het voelt zo vaak als: afgekeurd.
Afgekeurd door de mensen.
Maar... als je eerlijk bent voelt het ook wel eens als: afgekeurd door God.
Is dít nu wat het leven je brengt, nu God je liefheeft?

Ja, dit is nu precies wat Jezus ook overkwam.
Het lijden van hen, het raakt aan het lijden van Christus.
Je eert God, misschien wel meer dan wie ook deed je dat.
Maar wat krijg je er voor terug?

...

*

Wat is nu dan de boodschap?
En toch móet je, en toch zál je...?
Zo klinkt het misschien wel een beetje in onze tekst:
Laat je nou maar gewoon gebruiken als levende stenen, enz.
Offer je nu maar gewoon op, of je 't leuk vindt of niet...

Nee, dat is de boodschap beslist niet, vanmorgen.
Petrus legt er de zweep niet over.
Hij wil je juist iets laten zien.
Iets wat je juist nu heel erg nodig hebt.

En daarvoor begint hij in vers 4 bij de Here Jezus.

Afgekeurd, zei je?

Ja, inderdaad, door de mensen wel, aan alle kanten!

Maar door God dus niet, hè?!

Voor Hem was Hij juist enorm kostbaar.

Juist door zijn lijdensweg kwam Hij dichterbij Gods doel.

Dankzij Hem werden wij gered!

Proef je wel hoe goed God daarin is?

Je verkijkt je zomaar op wat je ziet.

Het lijkt zwart, maar het is wit.

Het is kwaad, maar God bereikt op die manier iets heel goeds.

Nou, dat is wat de Here Jezus betreft.

Maar, vers 5, precies hetzelfde geldt nu voor jullie!

Het voelt als 'uitgerangeerd', datgene wat er met je gebeurt.

Het voelt als 'afgedankt'.

Kennelijk niet zo belangrijk voor God.

Maar je bent juist heel kostbaar voor Hem.

Hij is met je bezig,

om je als een levende steen deel uit te laten maken

van Gods eigen huis,

de plaats waar Hij wonen wil door zijn Geest.

Weet je? Het gaat Hem maar niet om een keurige eredienst buiten je.

Waar je aan een x aantal verplichtingen voldoet.

Zodat Hij tenminste aan Zijn eer komt.

Nee, Hij wil zijn grootheid juist laten zien in jouw leven.

Jij voelt je steeds kleiner worden.

Maar dat is geen doel op zich.

Het doel is dat *Hij* vervolgens steeds groter voor jou wordt.

Dat jouw hart steeds meer gaat kloppen voor Hem.

Dat jij echt gaat leven, dat Jézus gaat leven in en door jou.

En daarvoor geeft God ons dus aan elkaar.
Juist als we lijden, kunnen we niet zonder elkaar.
Juist dóór ons lijden heen *verbindt* God ons aan elkaar.
Word jij en wordt u als een levende steen ingevoegd in dat huis van God.

Noem het maar een nieuwe *samenleving*.
Misschien spreekt dat meer dan het beeld van een huis, of een tempel.
Het gaat namelijk niet om een gebouw, op geen enkele manier.
Maar het gaat om ons samen, als gemeente.
Die met elkaar middenin deze samenleving laten zien wie Jezus is.
En wat dus het échte leven is.
Niet een leven dat aan elkaar hangt van bedrog en huichelarij, etc.
Van ten diepste alles en iedereen laten draaien om jezelf (2:12).
Dat is juist zeer schadelijk voor je ziel, en dus voor jezelf.
Nee, je komt pas tot leven als je je (2:4) voegt bij Jezus.
En in zijn spoor wil gaan, koste wat het je kost.

Dat zijn de offers waar het God vandaag om gaat.
Ja, van buiten lijkt het erop dat je er alleen maar slechter van wordt.
Maar in wezen bloeit juist zó je leven op.
Zoals ook Jezus wel veel lijden te verduren kreeg.
Maar juist zo werd een leven zichtbaar dat iedereen aantrok.
Waar mensen hun hart aan ophaalden.
Waarin voortdurend zichtbaar en tastbaar werd hoe goed God is!

Nou, dát... dat wil God nu ook met ons.
Dat is wat de Heilige Geest wil dóen met ons.
Vandaar dat Petrus spreekt over: gééstelijke tempel, gééstelijke offers.
In ons doen en laten klopt steeds meer het hart van Jezus.
En dat is de echte eredienst voor God!

*

Tja, het klinkt allemaal mooi.

Maar wat komt hier in de praktijk van terecht?

Is dit toch weer niet zwaar idealistisch, wat er nu allemaal wordt gezegd?

We staan inderdaad aan het eind van een seizoen.

Nou, en dan kijk je terug, naar het werk in de kerk.

Zijn er dan dingen positief veranderd?

Zie je toch ook niet verwijdering optreden, binnen de gemeente?

Vervreemding, misschien juist wel door dit jaarthema Eredienst?

Ja, zou zomaar kunnen.

Maar dat zag Petrus kennelijk ook.

En toch was dat geen reden om dan maar wat in te binden.

En Jezus zelf, over verwijdering gesproken... met de dag méér...

Maar toch ging Hij door, waarom?

Omdat Hij iets zag wat niemand anders zag.

Zoals ook Petrus hier iets ziet wat misschien wel niemand anders ziet.

Neem nou vers 9: u bent een uitverkoren geslacht,

echt geweldig, het neusje van de zalm!

Een volk dat Gods grote daden verkondigt,

één grote eredienst met een kloppend hart...

Hoezo, Petrus? Zie je ze vliegen, ofzo?

Net had je het nog over allerlei bedrog, huichelarij, afgunst...

Klopt. Dat is er ook nog allemaal.

En het moet ook zeker benoemd, en bestreden.

Maar de beste bestrijding is om te zien wat God voor ogen heeft.

Wat wij zien van de kerk, is wellicht een enorme bouwval.

Maar wat God ons laat zien, is: een kerk in aanbouw!

Hier gaat het naar toe, God rust niet voordat dit realiteit is.

Kijk, en nou snap je misschien ook dat tussenstukje, vers 6-8.

Dat zit er altijd wat vervelend tussen.

Het schokt. Het loopt niet vlot door.

Maar dit is nu precies de crux.

Hiermee staat of valt die eredienst met een kloppend hart.

Eén woord: vertrouwen.

Heb je vertrouwen in de hoeksteen, Jezus Christus?

En dan niet op de manier van:

ja, ik weet dat Hij voor mijn zonden gestorven is...

Dat is natuurlijk prachtig!

Maar juist nu in de praktijk op Hem vertrouwen!

Is Zijn manier van leven inderdaad dé weg om God te eren?

Is Hij zelf heilig voor je, in alles wat Hij zegt en doet?

Zo van: dat is de Hoeksteen, dit is het beslissende begin.

En al die andere stenen, u en jij en ik, wij moeten zijn als Hij.

Hij is de norm, de maatstaf,

aan Hem meten we af of we goed bezig zijn in de kerk.

Voel je? Dáár gaat het om.

Je als kerk compleet afhankelijk maken van Hem.

En niet ook nog van alle mogelijke andere zaken.

Hoe goed en hoe vroom het ook allemaal lijkt.

Nee: het leven van Jezus Christus, dat is de hoeksteen.

En alleen door Hem kan ook ons leven ingezet worden bij de bouw.

En wonderlijk genoeg doet Hij het ook, door zijn Geest.

Die gáát met ons aan het werk,

als wij ons focussen op Jezus Christus!

Die máákt ons tot die nieuwe samen-leving.

Waarin alles en iedereen spreekt van de goedheid van God.

*

Laten we ons daarom niet langer neerleggen
bij de samenleving die de gemeente nu is.
Laten we niet langer accepteren
dat we nog zo vaak praten of roddelen over elkaar,
dat we (schande) spreken over de zonden van anderen
zonder met die ander zelf te spreken,
dat we elkaar afschrijven, negeren, tot soms kille vijandschap toe.
(KAG-rapport, pag.15)

Petrus zegt: ontdoe je daarvan, laat het los,
denk niet langer dat je dit nodig hebt om jezelf overeind te houden.

Nee, weet je wat je in plaats daarvan moet gaan doen?
Verlangen naar het woord, zo intens als een pasgeboren baby naar melk.
Ga in de bijbel op zoek naar dat leven dat God wil geven.
Proef voortdurend weer hoe goed God is.
Drink het in, laaf je bij de Bron.
Dát is de manier waarop je verandert, zegt Petrus.
Verlang daar ook naar.
Besef dat het daar omgaat.
Niet dat de omstandigheden in je leven veranderen, allereerst.
Maar vooral dat je zélf verandert.
Niet dat de dingen die we doen in de kerkdienst veranderen, zozeer.
Maar vooral dat we zélf veranderen.
Dat we er steeds meer bij elkaar komen met een kloppend hart.
En dat we vanuit de kerkdienst dat ook meenemen ons leven in.
Dat we elkáár daarin meenemen.
Elkaar daar ook bij helpen, en in bemoedigen.

Als kerkenraad willen we u en onszelf daar ook bij helpen.
Omdat het anders zomaar weer blijft steken bij goede voornemens.
U hebt in het kerkblad al twee keer kunnen lezen over een 40-dagen-tijd.

Inmiddels is een commissie bezig om dit verder uit te werken.
En voor te bereiden.
Maar direct na de zomer gaan we 6 weken lang hiermee aan de slag.
Even zoveel mogelijk alles wat we doen in de kerk laten rusten.
En samen nadrukkelijk terug naar de Bron.

In de hoop en ook het vertrouwen dat we elkaar daar zullen vinden.
Samen proeven hoe goed de Heer is.
Bij elkaar ontdekken hoe dát inderdaad is wat ons drijft.
Tijd en aandacht investeren in elkaar.
Niet om elkaar ergens in te overtuigen, of dingen op te dringen.
Maar juist weer te ontdekken wat God ons geeft, hoe God ons ziet,
en hoe we elkaar kunnen helpen bij dat hele wezenlijke,
waar dus heel het kerk-zijn om draait:
eredienst met een kloppend hart.
Amen.

Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer
17 juni 2011